

Ahti-ohjelma: Mihin on päästy, minne ollaan menossa?

Kunnostajat koolla

Kuopio 2.9.2025

Jenni Jäänheimo Erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön vesien ja meren tilan parantamisen Ahti-ohjelma

Ravinnekuormitus kuriin

Valuma-aluelähtöinen
vesienhallinta ja
vesistöjen kunnostus

Resurssit talteen ja käyttöön

Yhdyskuntien ja vesistöjen
ravinteiden kierrätys ja jätevesien
käsittelyn energiatehokkuus

Maan rakenne kuntoon

Maanparannusaineet sekä vesitieto
ja -neuvonta

Haitta-aineet hallintaan

Kaupunkivedet, pilaantuneet
pohjavesialueet ja hylkyjen
puhdistus

Työtä tehdään koko Suomen alueella, mutta toimia painotetaan Saaristomeren alueelle

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Ravinnekuormitus kuriin”: Vesistöjen kunnostus ja maa- ja metsätalouden vesienhallinta valuma-alueilla

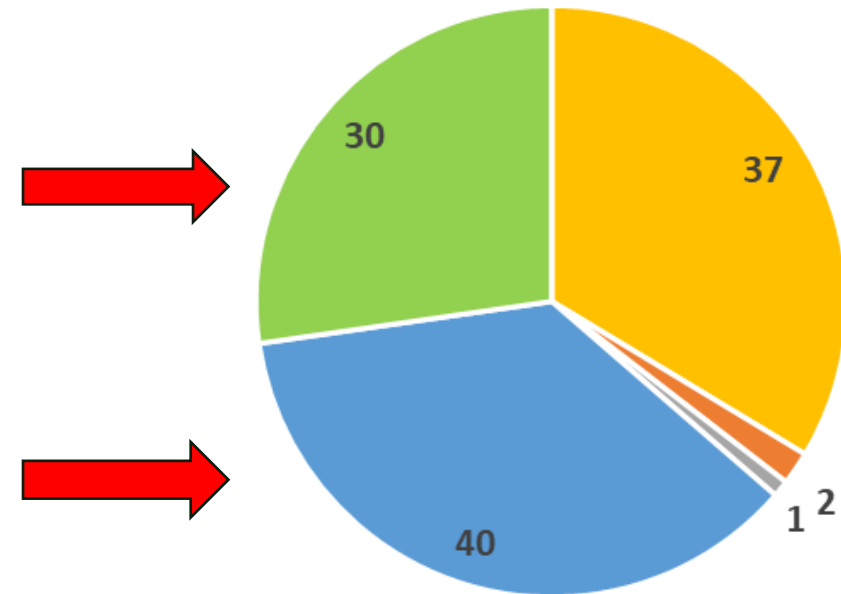
2024 käynnistyi 159 hanketta (4,3 M €)

2025 käynnistynyt 80 + hanketta (4,17 M €)

Pohjois- Savo 2023: 133 000

Pohjois- Savo 2024: 101 000

Pohjois- Savo 2025: 120 000

■ Suunnittelu, selvitys tai hakemus

■ Neuvonta, koulutus, viestintä tai verkosto

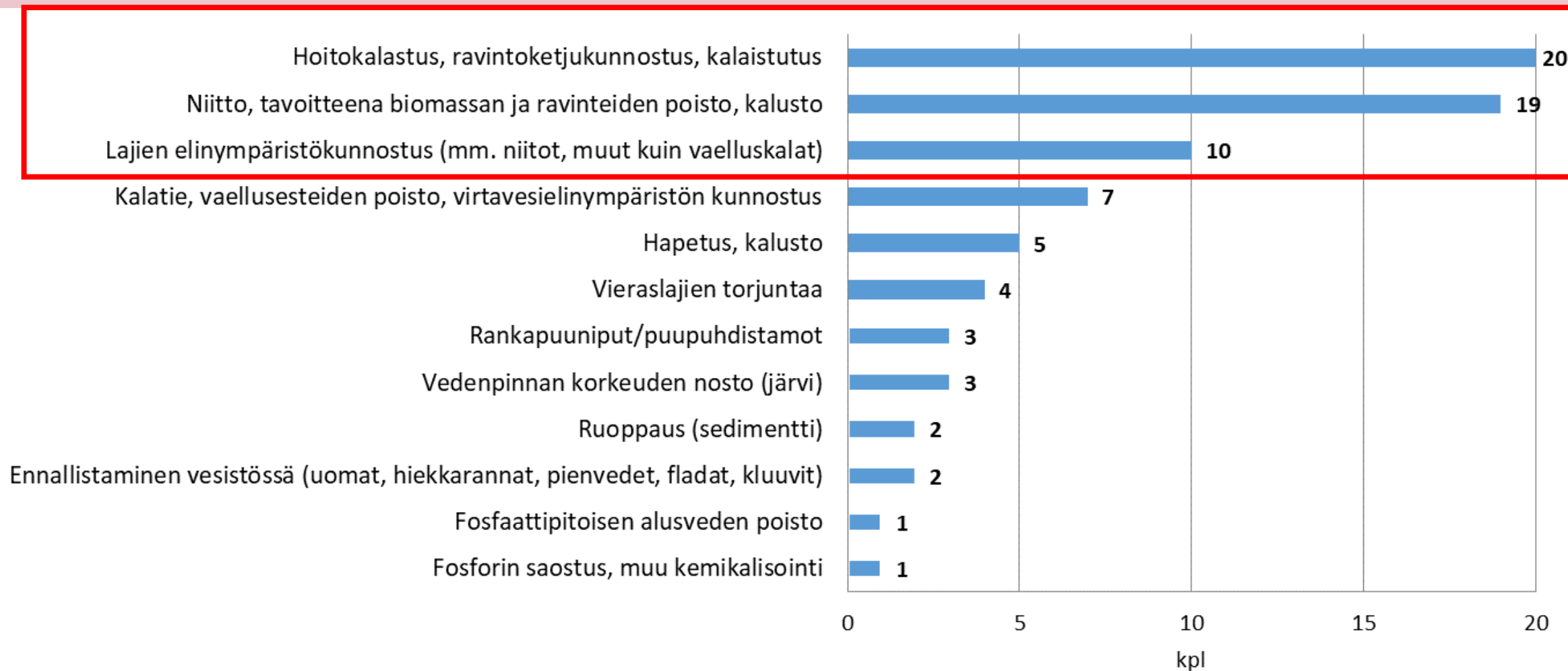
■ Tutkimus ja kehittäminen

■ Konkreettisia kunnostustoimia sisältävät hankkeet vesistössä

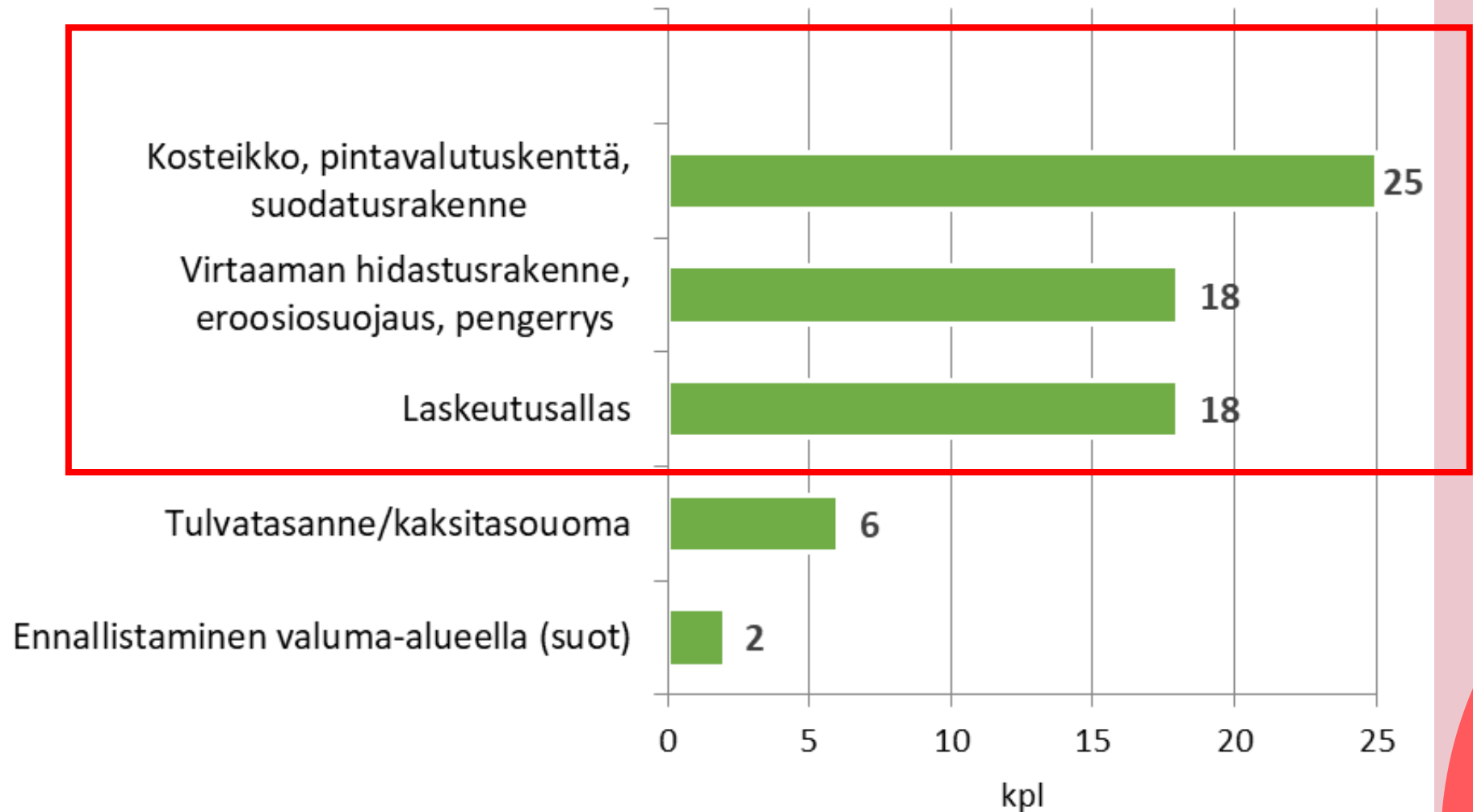
■ Konkreettisia kunnostustoimia sisältävät hankkeet valuma-alueella

Konkreettiset kunnostustoimenpiteet (valtakunnallisesti) **vesistöissä?**

Konkreettiset kunnostustoimet (valtakunnallisesti) **valuma-alueilla?**

Maan rakenne kuntoon

- Levitysten tilanne, toteutunut yht. 67 500 ha:
 - Saaristomeri: 27 500 ha (tavoite 50 000 ha)
 - Muu rannikkoalue 40 000 ha (tavoite 50 000 ha)
- Mukana ollut noin 2600 viljelijää
- Kipsin levityksellä on vähennetty vesistöjen fosforikuormaa 110 000 t.
- Samalla ollaan saatu pidettyä fosfori pellossa kasvien käytettävissä
- Levitys jatkuu 2026, fokus Saaristomeren ja Suomenlahden valuma-alueilla
- Laajentamista muihin maanparannusaineisiin valmistellaan

Kipsin levitys pellolle vähentää Itämeren rehevöitymistä

Resurssit talteen ja käyttöön

Ravinteiden kierrätys: nykytila & tulevaisuus

- Keväällä käynnistyi 20 hanketta (yht. noin 6 M €);
kierrätysravinteiden hyödyntäminen ja laadun parantaminen biokaasu
 - laadukkaiden kierrätysravinteiden jalostus
 - kierrätysravinteiden haitattomuuden edistäminen
- Ruokohankkeissa (3 kpl) myös T&K toimintaa
 - Vaasan kaupungin niittokoneprototyyppi
 - Ruukomestareiden ruokopellettikokeilu
- Tulevaisuus
 - Kiertotalous, huoltovarmuus, vesien tila ja ilmastonmuutos => tarve säilyä
 - Ohjauskeinot tukemaan markkinaehtoista ravinnekierrätystä

Haikka-aineet hallintaan

Käynnissä olevat hankkeet

- Vuoden 2024 avustushaun jäljiltä käynnistyi kahdeksan haitta-ainehanketta (0,5 MEUR), joiden kohteena haitallisten aineiden vähentäminen ja taajamien hulevesien hallinta.
- Vuonna 2024 käynnissä oli 30 hanketta joissa tehtiin kokonaisvaltaisia kaupunkien vesienhallintasuunnitelmia ja tutkittiin haitallisten aineiden päästöjen vähentämistä.
- Vuoden 2025 hausta käynnistämässä vielä uusia hankkeita

Saaristomeriohjelman

Saaristomeri-ohjelma

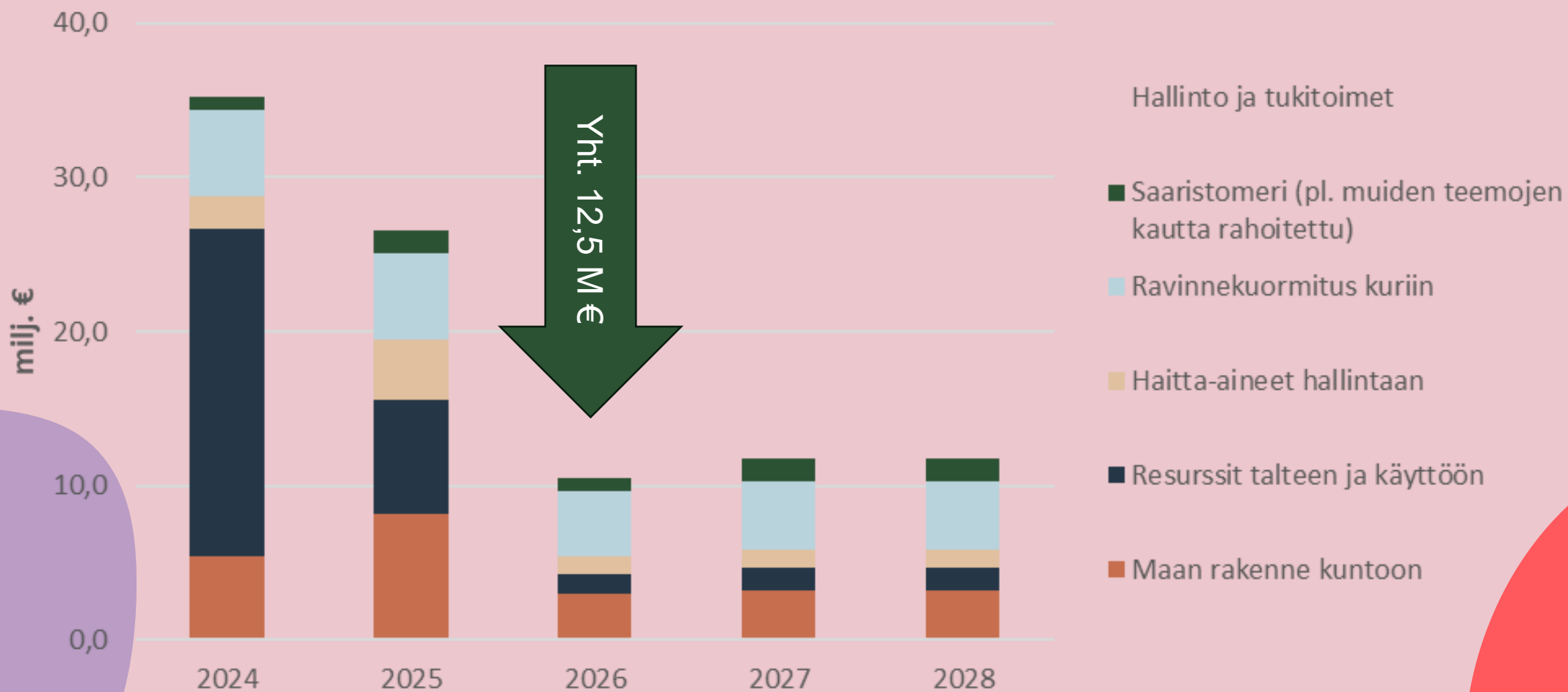
- **Työsuunnitelma 2024-2027** valmistui toukokuussa
 - => tarkoittaa Saaristomeren maatalouden vesiensuojelun tiekartan (2022) toimenpiteitä
 - => huomioi hallitusohjelman Saaristomerikirjaukset
- **2024 lanseerattu kolme pilottialuetta**: Aurajoen ja Paimionjoen valuma-alueet sekä Kemiönsaari merialueineen
- **Vesien- ja merenhoidon hankkeita** vuonna 2025 rahoitettu 1,2 M €:lla
- **Valuma-aluesuunnitelmia** edistetty: 18 % peitto vuoden lopussa.
- **Kipsiä** levitettiin 2574 ha (noin -13 tn P-kuormaa)
- **Vesivastuullisuusyhteistyö edistyy**; tulossa vaikuttavuusperusteinen pilotti
- **Hot spotin** tilannearvion raportti on lähes valmis

Katse kohti tulevaisuutta

Ahti-ohjelman budjetti => 2028

Avustushaku 2025

- Seuraava haku käynnistyy lokakuussa 2025
- Ei suuria muutoksia painopisteisiin / kriteeristöön
- Hakemukset vastaanotetaan ELY:issä, käsitellään ja päätetään elinvoimakeskuksissa => kärsivällisyyttä!

Miten siirtymästä selvittäään?

- Kunnostusverkostojen toiminnan rahoitukseen on budjetoitu
- Kansallinen vesistökunnostusverkosto jatkaa toimintaan
- Vesialaan osaamisen kehittämishanke jatkaa toimintaansa
- Kansalliset vesienhallinnan asiantuntijat (POPELY;VARELY) tukevat hankesuunnittelua ja –toteutusta elinvoimakeskuksissa

Avustustoiminnan tulevaisuus ja valtionhallinnon organisaatiouudistus

Käynnissä monia tulevaisuutta ohjaavia prosesseja

- Valuma-alueetiekartan toteutuksen virallinen ohjaury aloittaa lokakuussa
- Vesienhoidon seuraavan kauden toimenpideohjelmien suunnittelu käynnistyy
- Ennallistamisasetusten teemaryhmät työstävät tavoitetasoa

⇒ Yhteensovittavia tavoitteita paljon

⇒ Tulee varmasti vaikuttamaan myös avustushanketoimintaan

• Hallinnolliset alueet kasvavat, osaaminen hajoaa/keskittyy

⇒ Riittävän asiantuntijatuen ja –vaihdon ja osaamisen turvaaminen?

⇒ Mahdollisuuksia saada uutta tukea esim yritysysteistyöhön?

⇒ Mitä ajatuksia, huolia, kehittämis ehdotuksia tai kokemuksia?

Yhteystietoja ja tulevat tapahtumat

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö

Maria Laamanen
Ympäristöneuvos, ohjelmapäällikkö
maria.laamanen@gov.fi
p. 050 366 9849

Jenni Jäänheimo
Erityisasiantuntija
Vesistökunnostushankkeet;
maa- ja metsätalouden vesienhallinta
jenni.jaanheimo@gov.fi

Ahti-ohjelman kansallinen sidosryhmätilaisuus 27.11.2025 (puolipäiväinen webinaari)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

